

Preek 10-04-2016

Ds Richard Vissinga

Lucas 24, 35-48

De kerk telt vijftig dagen tussen Pasen en Pinksteren. Daartussen, veertig dagen na Pasen en tien dagen voor Pinksteren viert de kerk de Hemelvaart van Jezus.

Maar bij de evangelist Lucas krijg je de indruk dat er geen tijd zit tussen Pasen en Hemelvaart.

Er is één korte, doorgaande, vloeiende beweging van Pasen naar het moment dat Jezus in de hemel wordt opgenomen.

Vorige week lazen we hoe op diezelfde dag twee mannen op weg gingen van Jeruzalem naar Emmaüs. Diezelfde dag: dat is de dag waarop eerst vrouwen en later ook mannen de ontdekking doen dat het graf waar Jezus in was gelegd, leeg is.

De beide mannen spreken met elkaar over wat er de afgelopen dagen is gebeurd.

Ze zijn somber en verdrietig. Terwijl ze met elkaar in gesprek zijn voegt zich een Vreemdeling bij hen. Hij vraagt wat hen bezighoudt. Ze vertellen dat met het sterven van Jezus ook hun hoop de bodem is ingeslagen.

We hebben er vorige week uitvoerig bij stil gestaan.

De Vreemdeling gaat in op hun uitnodiging om bij hen te blijven. Het is immers bijna avond en de dag loopt te einde. Als hij met hen aan tafel aanligt, neemt hij het brood, spreekt het zegengebed uit, breekt het en geeft het aan hen. Nu herkennen ze hem: het is Jezus, de levende Heer!

Met dat ze hem herkennen, wordt hij onttrokken aan hun blik.

De beide mannen staan op en gaan meteen terug naar Jeruzalem, waar ze andere vrienden van Jezus aantreffen en zeggen: 'De Heer is werkelijk uit de dood opgewekt en hij is aan Simon verschenen.'

Terwijl ze nog aan het vertellen zijn staat Jezus ineens in hun midden en spreekt hen zijn vrede toe.

Wat zijn dat wonderlijke gebeurtenissen, wonderlijke verschijningen.

Het begint al in de tuin als Maria van Magdala vroeg op de morgen van de eerste dag naar het graf gaat om nog een poosje bij haar dode vriend te verkeren. Ze kan hem nog niet los laten.

Daar ontdekt ze dat de steen is weggewenteld en het graf leeg is. Nadat ze het aan de leerlingen verteld heeft en die hetzelfde hebben geconstateerd, gaat ze weer terug. Ze huilt bij het lege graf. Ze ziet daar twee engelen in witte kleren zitten, één bij het hoofdeinde en één bij het voeteneinde waar Jezus gelegen heeft. Ze vragen haar waarom ze huilt.

Nadat ze verteld heeft wat ze vermoedt: ze hebben mijn Heer weggehaald, draait ze zich om. Daar staat Jezus, zegt Johannes. Maar Maria denkt dat het de tuinman is. 'Als u hem hebt weggehaald, zeg me dan waar u hem hebt neergelegd, dan kan ik hem meenemen'.

Dan noemt hij haar bij haar naam: Maria. En dán, op dat moment, wanneer haar naam genoemd wordt, herkent ze hem.

Maria ziet de tuinman, maar het is Jezus.

Twee mannen zijn met elkaar in gesprek. Bij hen voegt zich een vreemdeling. Het is Jezus.

Vandaag horen we hoe hij ineens midden in de kring van zijn leerlingen en vrienden staat. Dichte deuren en dikke muren weerhouden hem er niet van zijn leerlingen aan te spreken en op te roepen. We kunnen begrijpen dat ze verbijsterd en door angst overmand menen een geestverschijning te zien.

Dan weer zoiets wonderlijks: hij nodigt hen uit om hem aan te raken en goed te kijken,

dat hij het écht is zoals ze hem kennen: geen geest, want die heeft geen vlees en beenderen. Een mens van vlees en bloed, zouden wij zeggen. Om dat te onderstrepen vraagt hij om iets te eten. En hij eet een stuk geroosterde vis.

Waar eerder Jezus bij het graf tegen Maria had gezegd hem niet aan te raken, nodig hij hen daar hier juist toe uit. Om duidelijk te maken: Ik ben het, jullie vriend. Niet dood. Geen geest. Levend. Als een mens van vlees en bloed.

Nee, zei laatst iemand tegen mij, de lichamelijke opstanding van Jezus, daar heb ik niets mee. Dat kan ik niet geloven.

Dat konden Jezus' vrienden aanvankelijk ook niet. Wie kan dat wel?

Laten we voorzichtig zijn en niet met te grote stelligheid over Jezus spreken.

Is hij niet altijd voor ons een Onbekende?

Hij legt eerst de beide vreemdelingen de Schriften uit. En nu doet hij hetzelfde bij de anderen.

Daar, in de Bijbel, in de verhalen en de visioenen, in de spreuken, de psalmen en de uiteenzettingen, in proza en poëzie kunnen wij hem op het spoor komen.

Ontdekken dat zijn weg er niet één is van opgang en glorie, maar integendeel, van neergang en dood; niet van het grote en groteske, maar van het kleine en het kwetsbare.

Alle leerlingen aan wie hij verscheen, ervaren dezelfde vreemdheid: hij is niet de ons 'bekende' Jezus, hij is 'anders'. Hij is een Onbekende geworden. We weten niet waar hij verblijft. Plotseling is hij er.

Ineens verdwijnt hij ook weer uit hun ogen en laat ze achter. Waar is hij gebleven?

Hoe ziet hij er uit? Waarom verschijnt hij nu hier, dan daar? Meestal is Hij 'afwezig'.

Je kunt geen afspraak met hem maken. Dikwijls lijkt hij zijn gemeenschap verlaten te hebben.

Dat heeft de kerk in de eerste eeuwen begrepen, toen ze er van binnenuit en van buitenaf toe uitgedaagd werd te zeggen, wat ten diepste onzegbaar is, namelijk wie Jezus is.

Toen sprak de kerk uit: hij is waarachtig God en hij is waarachtig mens.

Hij is, zouden wij vandaag misschien zeggen de ultieme verbinding van God en mens.

God wil in Zijn Liefde hemel en aarde verbinden. Hij wil de kloof dichten en de tegenstelling opheffen. Hij wil dat er Licht straalt in de Duisternis van de mens. Hij wil Aanwezig zijn in een wereld die Hem niet kent, laat staan verstaat.

Deze 'spanning', dit 'lijden' droeg Jezus van Nazareth voortdurend in zich om. "De duisternis nam het Licht niet aan". Hij bleef uiteindelijk de grote Onbekende.

Hoe kan een mens door dichte deuren? Hoe kan een geest vis eten? Als iemand er altijd zal zijn, moet hij toch minstens blijven eten. En straks: hoe kan een lichaam ten hemel opstijgen? En hoe kan een lichaam geheelde wonden hebben als het geen 'gewoon' lichaam is?

De Vreemdeling op de weg naar Emmaus zou zeggen: "O, jullie, trage en beperkte lieden van geest en hart die je eigen denkkader tot het alles beslissende criterium hebben gemaakt. Jullie kunnen alleen maar denken in de termen van jullie wetenschap. Vertel eens wat er is gebeurd dat je alleen maar zó kunt denken? Wie heeft jullie daarmee te pakken genomen? Heb je al ooit 'je hart voelen branden', ooit de 'vrede des harten' ervaren?

Of hebben jullie daar nog geen meetapparatuur voor gevonden? En denk je: maar dat vinden we nog wel?"

Als er nu één ding is dat Jezus van Nazareth ons wilde leren, is het dat de 'kennis van het hart' belangrijker is dan alle andere vormen van kennis.

Het gaat om de deuren van ons hart en van onze geest, niet om die van het Rijksmuseum; om de Grote Vis die Hij is, niet om de nieuwe haring;

om het voedsel dat mijn Hemelse Vader jullie zal geven en om het Brood uit de hemel, niet om de warme bakker;

het gaat om de vele woningen in het Huis van de Vader en niet om een woningbouwvereniging;

om de wonden van je tragische leven die geheeld kunnen worden en een bron van nieuw leven, niet om de spoedeisende hulp;

en om de Heilige Geest, niet om het 'neuronengeknetter' in je 'brain'. Die dingen vind je niet in het laboratorium. Je vindt ze in je hart.

Daar, in ons hart zijn de grote beelden van hoop, vertrouwen, bevrijding, heling, eeuwig leven, communicatie, Oorsprong en Zin uitgezaaid.

En waar het hart vol van is, daar loopt de mond van over.

Ik stuur jullie erop uit, de wereld in, zegt Jezus.

Om tekenen van hoop op te richten, om vertrouwen te wekken, bevrijding te bewerken en al die andere dingen, die je in mijn nabijheid gewaar bent geworden. Jullie zullen hiervan getuigenis afleggen.

En dan denk ik aan al die mannen en vrouwen, die zich door hem de wereld in hebben laten sturen. De apostelen, de missionarissen, de zendelingen en al die mannen en vrouwen in hun eigen woonplaatsen, die het licht van God hebben laten stralen. Tot vandaag aan toe in de vluchtelingenkampen en asielzoekerscentra van onze dorpen en steden; in de inloophuizen en de daklozenopvang.

En ik denk aan ons, hier. Wij die proberen te geloven in Enschede. Van betekenis te zijn voor stad en buurt. Met uitnodigende gastvrijheid. Met een open huis, een kop koffie en een warme maaltijd. Met een kloppend hart voor wat mensen beweegt.

En we herinneren ons wat hij gezegd heeft: ik ben in jullie midden als één die dient:

de opgestane, de levende Heer. Ik ben in jullie midden, in de vreemdeling en de vluchteling, in de zieke en de gevangene, in de hongerige, de dorstige en de naakte. Ik ben midden onder jullie. Vandaag en al de dagen.

Amen